Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
TAMARA ĆAPETA
esitatud 11. detsembril 2025[1]

Kohtuasi C-488/24

D. V.
versus
„Kigas“ MB,
menetluses osales:
Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Leedu kõrgeim kohus))

Eelotsusetaotlus – Tarbijakaitse – Tarbijalepingud – Kaupade rahvusvahelise veo teenus – Direktiiv 2011/83/EL – Tarbijaõiguste direktiiv – Artikkel 5 – Kauplejate lepingueelne kohustus anda tarbijatele teavet – Selle kohustuse ulatus – Teave põhiomaduste kohta lepingu puhul – Teave teenuse koguhinna kohta – Tollimaksualane teave – Direktiiv 2005/29/EÜ – Ebaausate kaubandustavade direktiiv – Rahvusvaheline kaupade autoveolepingu konventsioon (CMR) – Artikkel 7

I. Sissejuhatus

1. Käesolev eelotsusetaotlus puudutab tarbija ja kaupleja vahelist kaupade rahvusvahelise veo lepingut. See leping hõlmas selle tarbija mitme isikliku eseme vedu Norrast Leetu.

2. Kui kaupleja töötaja sisenes kauba vedamise ajal Euroopa Liitu, pidas Rootsi toll ta kinni ja teatas, et veetavalt kaubalt tuleb tasuda tollimaks. Pärast tollimaksu tasumist nõudis kaupleja tarbijalt tasutud summa hüvitamist. Tarbija keeldus aga tollimaksu eest võlgnetava summa tasumisest põhjendusel, et kaupleja oli rikkunud oma lepingueelset teavitamiskohustust, kuna ta ei teavitanud teda kaubaveo suhtes kohaldatavatest asjakohastest tolliprotseduuridest.

3. Direktiivis 2011/83/EL (edaspidi „tarbijaõiguste direktiiv“)[2] on sätestatud nõuded teabele, mida kauplejad peavad tarbijatele enne lepingu sõlmimist andma, et leida õige tasakaal kõrgetasemelise tarbijakaitse ja ettevõtjate konkurentsivõime vahel.[3] Selle teavitamiskohustuse ulatust ei ole seal

[1] Algkeel: inglise.

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT 2011, L 304, lk 64).

[3] Vt tarbijaõiguste direktiivi põhjendus 4.

siiski sõnaselgelt määratletud ning täpsemalt ei nähtu asjaomase sätte sõnastusest selgelt, kui kaugele peavad kaupade rahvusvahelise veo teenust osutavad kauplejad selle kohustuse täitmiseks minema.

4. Selle ebaselguse tõttu palub Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Leedu kõrgeim kohus), kes on käesolevas kohtuasjas eelotsusetaotluse esitanud kohus, Euroopa Kohtul tõlgendada, kas tarbijaõiguste direktiivi artikli 5 lõiget 1 tuleks mõista nii, et tarbijale rahvusvahelist veoteenust osutav kaupleja on kohustatud teavitama tarbijat veo suhtes kohaldatavatest tolliprotseduuridest.

II. Põhikohtuasja asjaolud, eelotsuse küsimused ja menetlus Euroopa Kohtus

5. Põhikohtuasja hageja D. V. (kauba saatja ja tarbija) sõlmis kostjaga „Kigas“ MB (edaspidi: „Kigas“) telefoni teel suulise lepingu kaupade veoks.

6. Selle lepingu alusel kohustus väikeettevõtja, täisühing Kigas vedama 450 euro eest Norrast Leetu kaks mootorratast, ühe neliratta, kaks pesumasinat ja kaks kuivatit, mis kuulusid kõik hagejale. Pooled ei allkirjastanud kirjalikku veolepingut ega koostanud ka veo üksikasju kirjeldavat saatedokumenti.

7. Hageja andis kauba kostjale üle 16. juunil 2020 Norras. Tunnistaja ütluse kohaselt küsis kostja töötaja kauba üleandmise ajal hagejalt, kas tollis on vaja peatuda, kuid hageja selgitas, et kaupa veetakse tema isiklikuks kasutamiseks.

8. Kostja töötaja peatati veo toimumise ajal 17. juunil 2020 Norra ja Rootsi vahelisel piiril, kus pärast tolliametnike tehtud kontrolli otsustati, et kaup tuleb Euroopa Liitu toomisel tollis deklareerida. Samal päeval koostati tollideklaratsioon, millega kehtestati veetavate kaupade suhtes tollimaks 40 899 Rootsi krooni (3890,59 eurot), mille kostja tasus.

9. Kostja esitas 18. juunil 2020 hagejale arve summas 4340,59 eurot (450 eurot veoteenuse eest ja 3890,59 eurot seoses Rootsi maksuameti määratud tollimaksudega).

10. Vedaja toimetas kõik kaubad peale hageja ühe mootorratta kokkulepitud kohta Leedus 20. juunil 2020. Seejärel teatas kostja hagejale, et konfiskeeritud mootorratas antakse üle pärast arve tasumist.

11. Peale seda esitas hageja kostja vastu Kauno apylinkės teismasele (Kaunase esimese astme kohus, Leedu) hagiavalduse, milles ta palus kohtul i) tuvastada, et kostja 18. juunil 2020 väljastatud arve on alusetu, ja tunnistada, et hageja ei ole kohustatud tasuma arvel esitatud tollimaksu, ning kohustada kostjat väljastama uue arve ainult 450 euro suuruse teenustasu kohta; ii) kohustada kostjat konfiskeeritud mootorratta viivitamata hagejale tagastama.

12. Kostja esitas kohtule vastuhagi, milles ta palus kohtul i) kohustada hagejat maksma kauba veo eest 450 eurot; ii) mõista välja kahjuhüvitis summas 3876,76 eurot.

13. Selles kohtus väitis hageja, et kostja rikkus tarbijaõiguste direktiivi artiklist 5 tulenevat kohustust anda talle enne lepingu sõlmimist vajalik teave.

14. Nimetatud sättes on määratletud teavitamiskohustus *muude* kui kauglepingute või väljaspool äriruume sõlmitavate lepingute korral. Kuigi põhikohtuasjas kõne all olev leping sõlmiti telefoni teel ja seda võib seega pidada kauglepinguks või väljaspool äriruume sõlmitud lepinguks tarbijaõiguste direktiivi artikli 6 tähenduses, kinnitas eelotsusetaotluse esitanud kohus oma vastuses Euroopa Kohtu teabenõudele, et põhikohtuasjas kõne all olevat lepingut tuleb pidada muuks kui kauglepinguks või väljaspool äriruume sõlmitavaks lepinguks, ja on seega reguleeritud tarbijaõiguste direktiivi artikliga 5, mitte selle artikliga 6.

15. Tarbijaõiguste direktiivi artikli 5 lõike 1 punktides a ja c on sätestatud:

„1. Enne tarbija sidumist muu kui kauglepingu või väljaspool äriruume sõlmitava lepingu või vastava pakkumisega esitab kaupleja tarbijale selgel ja arusaadaval viisil järgmise teabe, kui selline teave ei ole kontekstist niigi selge:

a) kauba või teenuse põhiomadused kommunikatsioonivahendile ning kaubale või teenusele kohases ulatuses;

c) kauba või teenuse koguhind koos maksudega või juhul, kui kauba või teenuse olemusest tulenevalt ei ole hinda põhjendatult võimalik eelnevalt arvutada, hinna arvutamise viis, ning kui see on asjakohane, ka kõik täiendavad veo-, tarne- või postikulud või, kui neid kulusid ei ole põhjendatult võimalik eelnevalt arvutada, teave selle kohta, et võidakse nõuda selliste täiendavate kulude tasumist.“

16. Hageja väitis neile sätetele tuginedes, et kostja rikkus tarbijaõiguste direktiivi artiklist 5 tulenevat kohustust, kuna ta ei esitanud talle asjakohast teavet tollimaksu kohta. Hageja väitis, et selle rikkumise tõttu ei olnud ta kohustatud tollimaksu tasuma.

17. Kostja väitis omalt poolt, et tal ei olnud tarbijaõiguste direktiivi artikli 5 kohast kohustust esitada hagejale teavet tollimaksu või tolliprotseduuride jaoks vajalike dokumentide kohta. Teise võimalusena väitis kostja, et CMR-konventsiooni[4] artikli 11 kohaselt on tegelikult hageja kui saatja kohustatud andma vedajale tolliga seoses asjakohast teavet.

18. CMR-konventsiooni artikli 11 lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Tolli- ja muudeks toiminguteks, mis tuleb sooritada enne kauba väljaandmist saajale, on saatja kohustatud saatedokumendile lisama vajalikud dokumendid või andma need vedaja käsutusse ja teatama talle kõik vajalikud andmed.

2. Vedaja ei ole kohustatud kontrollima nende dokumentide ja andmete õigsust või täielikkust. Saatja vastutab vedaja ees mis tahes kahjude eest, mis on põhjustatud nende dokumentide ja andmete puudumisest, ebatäiuslikkusest või ebatäpsustest, välja arvatud vedajapoolse ebaõige toimingu või hooletuse korral.“

19. Kauno apylinkės teismas (Kaunase esimese astme kohus) rahuldas oma 17. mai 2023. aasta otsusega hageja nõude osaliselt ja kostja vastuhagi tervikuna, kohustades kostjat tagastama mootorratta hagejale ning kohustades samal ajal hagejat maksma kostjale 450 eurot kaupade veo eest ja 3876,76 eurot kahjuhüvitisena.

[4] Genfis 19. mail 1956 allkirjastatud rahvusvaheline kaupade autoveolepingu konventsioon (edaspidi „CMR-konventsioon“).

20. Selle otsuse peale esitati kaebus Kauno apygardos teismasele (Kaunase regionaalne kohus, Leedu), kes jättis madalama astme kohtu otsuse 16. novembri 2023. aasta otsusega muutmata.

21. Need kohtud leidsid, et käesolevas asjas on kohaldatavad nii Leedu Vabariigi tsiviilseadustiku (Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas) sätted, millega reguleeritakse tarbijalepinguid, kui ka CMR-konventsiooni sätted. Lisaks leidsid need kohtud, et kui tarbijasuhteid reguleerivate riiklike õigusaktide ja CMR-konventsiooni artiklis 11 sätestatud eeskirjade vahel esineb vastuolu, peaksid viimatinimetatud olema esimuslikud. Selle arutluskäigu põhjal ja kostjaga nõustudes leidsid need kohtud, et hageja kui kaubasaatja oli jätnud täitmata oma kohustuse esitada vedajale tolliformaalsuste täitmiseks vajalikud dokumendid ja teave ning on seetõttu kohustatud hüvitama tollimaksuga seotud kulud, mis kostjal tekkisid.

22. Hageja esitas Kauno apygardos teismase (Kaunase regionaalne kohus) otsuse peale kassatsioonikaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule.

23. Sellel kohtul on tekkinud küsimus, kas tarbijaõiguste direktiivi artikli 5 lõike 1 punkti a tuleb tõlgendada nii, et kauplejal, kes osutab tarbijale rahvusvahelist veoteenust, on kohustus teavitada tarbijat veose suhtes kohaldatavatest tolliprotseduuridest.

24. Kui selline kohustus on olemas, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitada selle kohustuse ulatust ja kohaldamisala. Täpsemalt soovib kohus teada, kas see teavitamiskohustus kohustab kauplejat i) määratlema tarbija jaoks konkreetsed dokumendid, mis tuleb tollile esitada, ning ii) arvutama välja kohaldatavate tollimaksude konkreetsed summad ja teavitama neist tarbijat või piisab sellest, kui tarbijat lihtsalt teavitatakse, et tollimaksud *võidakse* määrata.

25. Kuigi kostja on kutseline rahvusvaheline kaubavedaja, on eelotsusetaotluse esitanud kohtul siiski kahtlusi, kas oleks proportsionaalne panna kauplejale kohustus kontrollida iga talle veoks üle antava kauba eripära ja iga veose kohta kehtivaid asjakohaseid nõudeid, et arvutada kohaldatavad tollimaksud.

26. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et vastus küsimusele, milline on tarbijaõiguste direktiivi artiklis 5 ette nähtud kauplejapoolne tarbija teavitamise kohustuse ulatus ja kohaldamisala seoses rahvusvahelisele veole kohaldatavate tolliprotseduuridega, võimaldab tal määrata kindlaks kumma põhikohtuasja poole kanda jäävad tolliprotseduuride ebakorrektse järgimise negatiivsed tagajärjed, ning omakorda määrata kindlaks, kumma poole kanda jäävad nende tollimaksude kulud, mille kostja veo ajal tasus.

27. Neil asjaoludel otsustas Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Leedu kõrgeim kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas [tarbijaõiguste direktiivi] artikli 5 lõike 1 punkti a, mis kohustab kauplejat andma tarbijale teavet teenuste omaduste kohta, tuleb tõlgendada nii, et kauplejal, kes osutab tarbijale rahvusvahelist veoteenust, on kohustus teavitada tarbijat veose suhtes kohaldatavatest tolliprotseduuridest? Kui [tarbijaõiguste direktiivi] artikli 5 lõike 1 punkti a tuleb tõlgendada nii, et see paneb kauplejale kohustuse teavitada tarbijat rahvusvahelise veose suhtes kohaldatavatest tolliprotseduuridest, siis kas piisab sellest, kui kaupleja teatab, et kaubasaatja (tarbija) peab võtma enda kanda vastutuse tolliprotseduuride jaoks vajalike dokumentide eest ja tasuma tollimaksu, või peab kaupleja esitama tarbijale üksikasjaliku teabe (loetelu) tollile esitatavate konkreetsete dokumentide ning kohaldatavate tollimaksumäärade (-summade) kohta?

2. Kas [tarbijaõiguste direktiivi] artikli 5 lõike 1 punktis c sätestatud kaupleja kohustus anda tarbijale teavet kauba või teenuse hinna kohta koos maksudega või juhul, kui kauba või teenuse olemusest tulenevalt ei ole hinda põhjendatult võimalik eelnevalt arvutada, hinna arvutamise viisi kohta ning asjakohasel juhul ka kõigi täiendavate veo-, tarne- või postikulude kohta või juhul, kui neid kulusid ei ole põhjendatult võimalik eelnevalt arvutada, siis asjaolu kohta, et võidakse nõuda selliste kulude tasumist, tähendab rahvusvahelise veoteenuse osutaja kohustust teavitada tarbijat konkreetse veose suhtes kohaldatavatest tollimaksudest (tollimaksumääradest ja -summadest)?“

28. Tšehhi ja Leedu valitsus ning Euroopa Komisjon esitasid Euroopa Kohtule kirjalikud seisukohad.

29. Euroopa Kohus otsustas oma kodukorra artikli 76 lõike 2 alusel lahendada kohtuasja ilma kohtuistungit korraldamata.

III. Analüüs

A. Esialgsed märkused eelotsuse küsimuste kohta

30. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu kahte küsimust tuleb käsitleda koos. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib oma küsimustega sisuliselt teada, kas tarbijaõiguste direktiivi artikli 5 lõikega 1 kauplejatele pandud kohustust teavitada tarbijaid tarnitava kauba või osutatava teenuse põhiomadustest (artikli 5 lõike 1 punkt a) ja kauba või teenuse koguhinnast (artikli 5 lõike 1 punkt c) tuleb tõlgendada nii, et see hõlmab kaupleja kohustust esitada teavet tolliprotseduuride kohta, mida selle kauba või teenuse suhtes võidakse kohaldada, ning kui jah, siis kui üksikasjalik peab see teave olema.

31. Enne nende küsimuste analüüsimist on minu arvates kasulik esitada mõningast taustteavet esiteks seoses tollimaksu kohaldamisega Norrast liidu territooriumile sisenevate kaupade suhtes (B osa) ja teiseks seoses CMR-konventsiooni artikli 11 asjakohasusega käesolevas kohtuasjas (C osa).

32. Minu eelotsuste küsimuste analüüs on seega kaheetapiline.

33. Esiteks uurin, kas tolliprotseduure saab mõistlikult pidada kaupade rahvusvahelise veo üheks põhiomaduseks tarbijaõiguste direktiivi artikli 5 lõike 1 punkti a tähenduses. Selle analüüsi põhjal järeldan, et kaupade rahvusvahelise veo lepingu kontekstis tuleb mõistet „põhiomadused“ tõlgendada nii, et see hõlmab tolliprotseduure ja paneb seega sellist teenust osutavale kauplejale kohustuse teavitada tarbijat enne lepingu sõlmimist sellest, et veetava kauba suhtes *võidakse* kohaldada tollimakse (D osa).

34. Teiseks analüüsin selle kohustuse kohaldamisala. Täpsemalt uurin, kas see kohustus kohustab kauplejat andma tarbijale iga veo puhul üksikasjalikku teavet tolliprotseduuride jaoks esitatavate konkreetsete dokumentide kohta ning üksikasjalikku teavet tollimaksude konkreetsete määrade ja summade kohta tollimaksude kogusumma arvutamiseks (E osa).

B. Tolliprotseduuride kontekst käesolevas asjas

35. Kuigi Norra on Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liige, ei kuulu ta Euroopa Liidu tolliliitu. Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga (edaspidi „EMP leping“) laiendatakse ELi siseturgu Norrasse, tagades ELi toote-eeskirjadele vastavate kaupade vaba liikumise, ei see kõrvalda siiski Norra ja Euroopa Liidu vahelisi tollipiire ega tolliformaalsusi. [5]

36. Seega tuleb kõik Norrast Euroopa Liidu tolliterritooriumile veetavad kaubad esitada sisenemiskohas tollile ning nende suhtes kohaldatakse impordiprotseduure ja -tollimakse, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse konkreetset vabastust või sooduskohtlemist.

37. EMP lepingu kohaselt võivad Norrast pärit kaubad, millega on kaasas sooduspäritolu tõendavad vajalikud dokumendid, vastata tollimaksuvaba Euroopa Liitu sisenemise nõuetele.

38. Mujalt kui Norrast pärit kaupade või nende kaupade suhtes, mille sooduspäritolu ei saa tõendada, kohaldatakse siiski jätkuvalt ELi ühist tollitariifistikku ja kohaldatavat impordikäibemaksu või aktsiise, olenemata sellest, kas kaupa veetakse isiklikuks kasutuseks või äritehingu raames. [6]

39. Siinkohal tuleb märkida, et eelotsusetaotlusest ei nähtu selgelt, kas hageja jaoks transporditav kaup pärines EList, Norrast või kolmandast riigist, ja seega, kas kauba oleks saanud kehtestatud tollimaksust vabastada.

40. Nagu märgitud, oleks selleks, et isikule saaks sellist vabastust kohaldada, pidanud kauba Rootsi tollile esitamisel olema sellele igal juhul lisatud päritolu tõendavad dokumendid. Põhikohtuasja pooled ei ole aga vaidlustanud asjaolu, et hageja (kaubasaatja/tarbija) jättis kostjale (vedaja/kaupleja) selliste menetlustega seotud dokumendid ja teabe esitamata. Samuti ei ole käesolevas asjas vaidlust selle üle, et kostja ei andnud hagejale üksikasjalikku teavet tolliprotseduuride, kohaldatavate vabastuste ja nendega seotud nõuete kohta.

C. CMR-konventsiooni artikli 11 kohaldatavus käesolevas asjas

41. Enne kui ma analüüsin kaupleja tollimaksualase lepingueelse teabe esitamisega seotud kohustuse sisu ja ulatust, käsitlen lühidalt kostja esitatud argumente, mida Tšehhi valitsus toetab oma kirjalikes seisukohtades CMR-konventsiooni artikli 11 kohta.

42. Tšehhi valitsus pooldab kaupleja teavitamiskohustuse kitsast tõlgendamist, väites, et kaupade rahvusvahelise veo lepingu puhul, mis ei hõlma tollimaakleriteenust (nagu näib olevat käesolevas kohtuasjas), [7] tellib kauplejalt üksnes kauba veo ning seega ei panda sellega nimetatud kauplejale kohustust teavitada tarbijat asjakohastest tollimaksudest, kuna niisugune teenus ei ole sõlmitud lepingu osa.

[5] Vt selle kohta EMP lepingu II osa 3. peatükk „Koostöö tolliküsimustes ja kaubanduse hõlbustamisega seotud küsimustes“, artikkel 21.

[6] Vt selle kohta EMP lepingu II osa 1. peatükk „Põhiprintsiibid“, alates artikli 8 lõikest 2 kuni artiklini 10.

[7] Niisugune teenus tähendaks, et kaupleja, kes tegutseb tarbija tolliagendina, võtab endale kohustuse tagada, et tollideklaratsioon on õige, tolli- ja muud maksud on nõuetekohaselt tasutud ning makse saadakse kätte, et kaup liiguks sujuvalt üle piiri. Eelotsusetaotlusest nähtub, et poolte vahel ei ole vaidlust selles, et niisugust lepingut ei ole sõlmitud.

43. Selle argumendi toetuseks viitab Tšehhi valitsus CMR-konventsiooni artiklile 11, mis paneb kaubasaatjale (kes on käesolevas menetluses ka tarbija) kohustuse esitada kauplejatele vajalikud dokumendid ja muu teave, mida kaupleja vajab tolliprotseduuride tegemiseks. Enne hindamist, kas selline tarbijale pandud kohustus peaks mõjutama kaupleja lepingueelset teavitamiskohustust, tuleb kõigepealt kaaluda kõnealuse konventsiooni kohaldatavust käesoleva juhtumi asjaolude suhtes.

44. CMR-konventsioon on õigusakt, millega reguleeritakse vedajate vastutuse kindlaksmääramist rahvusvahelise kaupade maanteeveo valdkonnas. Konventsiooni artikli 1 kohaselt kohaldatakse seda konventsiooni igasuguse kauba autoveo lepingu suhtes, mida tehakse tasu eest sõidukiga, kui lepingus näidatud kauba vastuvõtmise koht ja kauba üleandmiseks ettenähtud koht asuvad eri riikides, millest vähemalt üks on konventsiooni osaline.

45. Käesolevas kohtuasjas puudutab vaidlus kaupade maanteeveolepingut, kus kauba vastuvõtmise kohana on märgitud aadress Norras ja üleandmiseks ettenähtud kohana aadress Leedus. Kuna nii Norra kui ka Leedu on CMR-konventsiooni[8] osalised, on konventsiooni artiklis 1 sätestatud konventsiooni kohaldamise tingimused täielikult täidetud.[9]

46. CMR-konventsiooniga reguleeritakse peamiselt vedaja kohustusi ja piiratud vastutust rahvusvahelistel maanteevedudel ning sellega kohustatakse kaubasaatjat esitama tolliformaalsuste täitmiseks vajalikud dokumendid ja teabe.

47. Kõigepealt tuleb siiski mainida – nagu märkis Leedu valitsus oma kirjalikes seisukohtades –, et CMR-konventsioon ei hõlma mingil juhul kõiki eraõiguslikke küsimusi, mis tekivad kaupade maanteeveolepingu raames, ning sellega ei reguleerita tarbijakaitse küsimusi (sealhulgas neid, mis on seotud kauplejate teavitamiskohustusega) tarbija ja kaupleja vahelise lepingu sõlmimise korral.[10]

48. Lisaks tekib CMR-konventsiooni artiklist 11 tulenev tarbija kohustus esitada kauplejale tolliformaalsuste täitmiseks vajalik teave ja dokumendid alles *pärast* kaupade rahvusvahelise veo lepingu sõlmimist.

49. Järelikult ei saa seda lepingujärgset kohustust mõista nii, et see välistab kaupleja lepingueelse kohustuse teavitada tarbijat kohaldatavatest tolliprotseduuridest ja dokumentidest, mida tarbija võib olla kohustatud vedajale esitama. Teistsugune järeldus läheks minu arvates vastuollu tarbijaõiguste direktiivi üldise eesmärgiga, milleks on tagada tarbijakaitse kõrge tase.

50. Seega tekib kaubasaatja kohustus sellised dokumendid esitada alles siis, kui leping on sõlmitud, ega tohiks seega mõjutada kaupleja lepingueelse teavitamise kohustust.

[8] Vt United Nations Treaty Series, 1208. kd, lk 427, saadaval aadressil https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XI-B-11-a&chapter=11&clang=_en.

[9] Vt analoogia alusel 4. mai 2010. aasta kohtuotsus TNT Express Nederland (C-533/08, EU:C:2010:243, punktid 34 ja 35 ning viidatud kohtupraktika).

[10] Vt selle kohta ÜRO, „Commentary on the Convention of 19 May 1956 on the Contract for the International Carriage of Goods by Road (CMR)“, 1975, lk 4, punkt 9, saadaval aadressil https://unece.org/fileadmin/DAM/trans/doc/2006/sc1cmr/commentary.pdf.

D. Kas tollimakse tuleb pidada kaupade rahvusvahelise veo lepingu üheks põhiomaduseks?

51. Tarbijaõiguste direktiivi artikli 5 lõike 1 punktis a on selgelt sätestatud, et enne kauba või teenuse kohta lepingu sõlmimist peab kaupleja esitama tarbijale kogu asjakohase teabe kauba või teenuse põhiomaduste kohta.

52. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib kauba rahvusvahelise veo lepingute kontekstis, et mõistet „põhiomadused“ võib tõlgendada kas kitsalt, st nii, et need hõlmavad üksnes veo õigussuhet (kauba pealevõtmise ja üleandmise koht, marsruut, hind jne), ent ei hõlma teavet tolliprotseduuride ja nende protseduuride jaoks nõutavate dokumentide kohta, või laiemalt, st nii, et veoteenuse põhiomaduste hulka kuulub teave veole kohaldatavate tolliprotseduuride kohta.

53. Teavitamiskohustust tuleb mõista nende eesmärkide laiemas kontekstis, mida seadusandja selle direktiivi abil taotleb.

54. Seda silmas pidades tuleb vastavalt tarbijaõiguste direktiivi artiklis 1 sätestatud eesmärkidele, milleks on aidata kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele ja tagada tarbijakaitse kõrge tase, tõlgendada selle direktiivi kohaldamisala [11] ning seega mõistet „teave“ selle direktiivi artikli 5 tähenduses laialt.

55. Kuigi Euroopa Kohtu praktikas on vähe juhtumeid, mis käsitlevad tarbijaõiguste direktiivi artiklis 5 sätestatud teavitamiskohustuse ulatust, leian ma, et mõningaid kasulikke suuniseid selle kohta, kuidas Euroopa Kohus peaks kõnealuse kohustuse ulatust tõlgendama, võib leida tema tõlgendusest selle kohta, mis võib olla eksitav tegevusetus seoses olulise teabega, mille kaupleja peab tarbijale enne lepingu sõlmimist esitama, ebaausate kaubandustavade direktiivi artikli 7 tähenduses. [12]

56. Euroopa Kohus on juba otsustanud, et tarbijaõiguste direktiivis ja ebaausate kaubandustavade direktiivis sisalduvaid mõisteid tuleb nii palju kui võimalik tõlgendada ühetaoliselt, kuna mõlemad direktiivid põhinevad ELTL artiklil 114 ning nende eesmärk on tagada tarbijakaitse kõrge tase nii õigus- kui ka haldusnormide õiguslikus raamistikus, mida need katavad. [13]

57. Seega võib Euroopa Kohus tugineda ebaausate kaubandustavade direktiivile ja selle raames välja kujunenud kohtupraktikale, et selgitada tarbijaõiguste direktiivi tõlgendamist ning täpsemalt seda, kas liidu seadusandja on soovinud artiklis 5 sätestatud teavitamiskohustuse alla lisada kohustuse teavitada tolliprotseduuridest kaupade rahvusvahelise veo kontekstis.

[11] Vt 24. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Tiketa (C-536/20, EU:C:2022:112, punkt 30).

[12] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ELT 2005, L 149, lk 22; edaspidi „ebaausate kaubandustavade direktiiv“).

[13] Vt direktiivides kasutatud terminite „kaupleja“ ja „ettevõtja“ kohta 24. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Tiketa (C-536/20, EU:C:2022:112, punkt 29). Tarbijaõiguste direktiivi selline tõlgendamine ja kohaldamine on kooskõlas ka komisjoni suunistega tarbijaõiguste direktiivi rakendamise kohta, milles on märgitud, et liidu seadusandja on lähtunud tarbijaõiguste direktiivi koostamisel ebaausate kaubandustavade direktiivi raames välja kujunenud kohtupraktikast. Vt selle kohta komisjoni teatise „Suunised Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL (tarbija õiguste kohta) tõlgendamiseks ja kohaldamiseks“ (ELT 2021, C 525, lk 1; edaspidi „komisjoni teatis“), punkt 1.1 „Mõisted „kaupleja“ ja „tarbija““.

58. Ebaausate kaubandustavade direktiivi artikli 7 lõikest 4, mida on korratud selle direktiivi alusel välja kujunenud kohtupraktikas,[14] tuleneb, et teave, mille kaupleja on kohustatud tarbijale enne lepingu sõlmimist esitama, kujutab endast kogu *olulist teavet*, mida keskmine tarbija vajab lepingu konteksti arvestades teadliku tehinguotsuse tegemiseks, kui sellise teabe väljajätmine paneb või tõenäoliselt paneb keskmise tarbija tegema tehinguotsust, mida ta muul juhul ei oleks teinud.[15]

59. Seega, kui kaupleja ei anna tarbijale teavet, mille saamise korral oleks tarbija tõenäoliselt teinud teistsuguse tehinguotsuse, kujutab see rikkumine endast tarbijaõiguste direktiivi artiklist 5 tuleneva kaupleja kohustuse rikkumist.

60. Minu arvates on käesolevas kohtuasjas selle kindlaksmääramiseks, kas tarbijaõiguste direktiivi artikli 5 lõike 1 punkti a tuleb tõlgendada nii, et tarbijale rahvusvahelist veoteenust osutav kaupleja on kohustatud teavitama tarbijat kohaldatavatest tolliprotseduuridest, oluline see, kas tarbija – olles teavitatud asjakohastest tolliprotseduuridest – teeks tõenäoliselt teistsuguse tehinguotsuse.

61. Arvestades asjaolu, et tollimaksud võivad oluliselt suurendada rahvusvahelise veoteenuse kogumaksumust, nagu juhtus käesoleval juhul,[16] leian, et tollimaksud võivad avaldada tarbijatele heidutavat mõju ja panna nad seega hoiduma rahvusvaheliste veolepingute sõlmimisest.

62. Lisaks sõltuvad lepingu puhul tarbijaõiguste direktiivi 5 lõike 1 punkti a tähenduses „põhiomadused“, mille eesmärk on teha kindlaks, millist lepingueelset teavet peab kaupleja tarbijale andma, paratamatult konkreetsest kontekstist, milles leping sõlmitakse.[17] Arvestades rahvusvaheliste kaupade autoveolepingute piiriülest laadi ja asjaolu, et selle kauba suhtes kohaldatakse tavaliselt tollimakse, on mõistlik järeldada, et need tollimaksud on seda liiki lepingute puhul üks põhiomadustest.

63. Lisaks toetab asjaolu, et CMR-konventsioon, millega reguleeritakse rahvusvahelisi kaupade autoveolepinguid, sisaldab konkreetseid sätteid tolliprotseduuridega seotud kohustuste kohta, täiendavalt väidet, et need protseduurid on seda liiki lepingute puhul osa „põhiomadustest“ tarbijaõiguste direktiivi artikli 5 lõike 1 punkti a tähenduses.

64. Seega leian rahvusvaheliste kaupade autoveolepingute eripära ja tarbijaõiguste direktiivi eesmärke arvesse võttes, et selle direktiivi artikli 5 lõike 1 punkti a tuleb tõlgendada nii, et tarbijale rahvusvahelist veoteenust osutav kaupleja on kohustatud teavitama tarbijat sellest, et veetava kauba suhtes *võidakse* kohaldada tollimakse.

[14] Komisjon märgib tarbijaõiguste direktiivi rakendamise suunistes, et nende põhiomaduste valimisel, millest tarbijat teavitatakse, peaksid kauplejad kasutama sama lähenemisviisi nagu ebaausate kaubandustavade direktiivi artikli 7 lõike 4 eesmärkide puhul, st teavitama tarbijat nendest omadustest, mida tarbijad vajavad teadlike ostuotsuste tegemiseks. Vt komisjoni teatise punkt 3.2 „Äriruumides sõlmitavatele lepingutele ja kauglepingutele/väljaspool äriruume sõlmitavatele lepingutele esitatavad ühised nõuded“.

[15] Vt analoogia alusel 23. jaanuari 2025. aasta kohtuotsus NEW Niederrhein Energie und Wasser (C-518/23, edaspidi „kohtuotsus NEW Niederrhein Energie“, EU:C:2025:35, punkt 32).

[16] Käesoleval juhul tõi tollimaks kaasa kogukulud, mis võrdusid peaaegu kümnekordse teenuse hinnaga (kokku 4340,59 eurot võrreldes 450 euroga transporditeenuse eest).

[17] Vt analoogia alusel ja seoses tarbijaõiguste direktiivi artikli 6 lõike 1 punktiga c 10. juuli 2019. aasta kohtuotsus Amazon EU (C-649/17, EU:C:2019:576, punkt 37).

E. Kui üksikasjalik peab see teave aga olema?

65. Olles kindlaks teinud, et tarbijaõiguste direktiivi artikli 5 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega kehtestatakse kauplejatele üldine kohustus teavitada tarbijat võimalikust tolliprotseduuride kohaldamisest kaupade piiriülese veo korral, tuleb nüüd uurida selle konkreetse teavitamiskohustuse ulatust ning eelkõige seda, kas selle kohustusega nõutakse, et kaupleja esitaks i) üksikasjaliku teabe konkreetsete nõutavate dokumentide kohta (artikli 5 lõike 1 punkt a) ning ii) üksikasjaliku teabe veo suhtes kohaldatavate tollimaksude määrade ja summade kohta, et arvutada osutatava teenuse koguhind (artikli 5 lõike 1 punkt c), või piisab üldisemat laadi teabest.

66. Mis puutub kaupleja teavitamiskohustuse ulatusse, siis soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas selleks, et täita oma kohustust teavitada tarbijat asjaolust, et veetava kauba suhtes võidakse kohaldada tollimakse, piisab sellest, kui kaupleja ütleb, et kaubasaatja (tarbija) peab vastutuse tolliprotseduuride jaoks vajalike dokumentide eest enda kanda võtma, või peab kaupleja esitama üksikasjaliku teabe (näiteks loetelu) konkreetsete dokumentide kohta, mis tuleb tollile esitada.

67. Mulle näib, et vastus esitatud küsimusele sõltub lõppkokkuvõttes kaupleja pakutud konkreetsest teenusest ja täpsemalt sellest, kas leping sisaldab tollimaakleriteenust, mille raames kaupleja nõustub tolliprotseduuride tegemiseks tarbija huvides tegutsema.

68. Siinkohal tuleb märkida, et vastavalt lepingueelsele kohustusele esitada tarbijale kogu asjakohane teave teenuse põhiomaduste kohta peab kaupade rahvusvahelise veo teenust osutav kaupleja tarbijale teatama, kas sellist tollivormistusteenust pakutakse sõlmitava lepingu alusel või mitte, ja vastavalt ka sellest, kes vastutab tolliformaalsuste täitmiseks vajalike dokumentide eest, st kas kaupleja (kui leping sisaldab tollimaakleriteenust) või tarbija (kui leping ei sisalda tollimaakleriteenust).

69. Minu arvates saab tarbija teha teadliku tehinguotsuse alles pärast sellise teabe saamist, kuna see teave võimaldab tal otsustada, kas ta eelistab ise tolliformaalsustega tegeleda või sõlmida lepingu kauplejaga, kes niisugust teenust osutab.

1. Tollimaakleriteenust osutavate kauplejate teavitamiskohustuse ulatus

70. Kaupade rahvusvahelise veo teenust osutavad kauplejad võivad selle lepingu raames osutada tollimaakleriteenust, mille raames sõlmitakse kauplejaga leping, mille kohaselt tegutseb ta tolliasutuste ees tarbija tolliesindajana.

71. Selline leping tähendaks, et tarbija huvides tegutsev kaupleja peab suhtlema tolliasutustega, tegema tollialaste õigusaktidega nõutavaid toimingud ja täitma formaalsused ning tagama, et protseduurid läbitakse ja makse saadakse kätte, et kaup liiguks sujuvalt üle piiri. [18]

[18] Vt tolliesindajate kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT 2013, L 269, lk 1; edaspidi „tolliseadustik“), artikli 5 lõige 6 ja artikkel 18.

72. Juhul kui kauba rahvusvahelise veo leping hõlmab tollimaakleriteenust, on kaupleja minu arvates kohustatud andma tarbijale üksikasjalikku teavet tolliformaalsuste täitmiseks vajalike konkreetsete dokumentide kohta. See teave on tingimata osa osutatavast teenusest ja kuulub seega tarbijaõiguste direktiivi artikli 5 lõike 1 punkti a kohase kaupleja lepingueelse teavitamiskohustuse kohaldamisalasse.

73. Selle direktiivi artikli 5 lõike 1 punkt c paneb kauplejatele märkimisväärse koormuse seoses võimaliku tarbija teavitamisega osutatava teenuse koguhinnast. See säte mitte ainult ei kohusta kauplejat teavitama tarbijat võimaluse korral kauba koguhinnast koos kõigi maksudega ja võimalikest täiendavatest kuludest, vaid täpsustab lisaks, et kui kauplejal ei ole võimalik enne lepingu sõlmimist koguhinda arvutada, peab kaupleja siiski tarbijat teavitama koguhinna arvutamise viisist.

74. Kui kaupleja nõustub rahvusvahelise veoteenuse raames tegutsema tarbija huvides tolliesindajana, peab see kaupleja märkima ära selle teenuse hinna, kui ta teavitab tarbijat lepingu koguhinnast, et tarbija saaks teha teadliku tehinguotsuse.

75. Kaupade rahvusvahelise veo lepingute puhul ei ole kauplejal siiski alati võimalik arvutada teenuse kogumaksumust koos tollimaksudega, arvestades, et tollimaksude endi täpset suurust ei saa alati mõistlikult ette arvutada ja need sõltuvad tõenäoliselt mitmest tegurist. [19]

76. Teave tollimaksude määrade ja summade ning nende eri tegurite kohaldamise kohta kuulub siiski hinna arvutamise viisi alla tarbijaõiguste direktiivi artikli 5 lõike 1 punkti c tähenduses ning on seega oluline teave, mida keskmine tarbija vajab teadliku tehinguotsuse tegemiseks. [20]

77. Seetõttu võib kaupleja – kes osutab kaupade rahvusvahelise veo lepingu alusel tollimaakleriteenust – täita kohustuse esitada teave teenuse koguhinna kohta, mis sisaldab makse ja lisakulusid, artikli 5 lõike 1 punkti c tähenduses nii, et kaupleja teavitab tarbijat enne lepingu sõlmimist maksmisele kuuluvatest tollimaksudest ning üksikasjalikust teabest konkreetse veose suhtes kohaldatavate tollimaksumäärade ja summade kohta, sealhulgas teabest üldiste tegurite kohta, mis võivad mõjutada nende tollimaksude kogumaksumust (nt veetava kauba väärtus või päritolu), või muude muutuvtegurite kohta, mis ei sõltu kauplejast. [21]

78. Neid kaalutlusi arvestades tuleb tarbijaõiguste direktiivi artikli 5 lõike 1 punkte a ja c tõlgendada nii, et kaupleja, kes osutab tarbijale kaupade rahvusvahelise veo teenuse raames tollimaakleriteenust, on kohustatud teavitama tarbijat rahvusvahelise veo suhtes kohaldatavatest tolliprotseduuridest. See kohustus hõlmab kohustust esitada üksikasjalik teave konkreetsete tolliformaalsuste jaoks vajalike dokumentide kohta ning üksikasjalik teave tollimaksude konkreetsete määrade ja summade kohta, sealhulgas teave üldiste tegurite kohta, mis võivad mõjutada osutatava teenuse koguhinda.

[19] Tollimaksuga seoses võetakse kauba importimisel tasumisele kuuluva tollimaksu arvutamisel arvesse kolme üldist elementi: kauba väärtust, kauba tariifset klassifitseerimist ja kauba päritolu. Et saada üldist teavet tollimaksude hinda mõjutavate tegurite kohta, vt komisjoni veebisait tollimaksude arvutamise kohta, mis on saadaval aadressil https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs/calculation-customs-duties_en.

[20] Vt analoogia alusel kohtuotsus NEW Niederrhein Energie, punkt 31.

[21] Vt analoogia alusel kohtuotsus NEW Niederrhein Energie, punktid 38 ja 41. See aga ei tähenda, et hinna arvutamise viisi kohta antava teabe täpsusaste peab võimaldama tarbijal selle teabe alusel ise hind arvutada ja jõuda seega lõpliku arvulise tulemuseni (kohtuotsuse punkt 39).

2. Teavitamiskohustuse ulatus kauplejate puhul, kes ei paku tollimaakleriteenust

79. Eeltoodut arvestades võib olla ebaproportsionaalne oodata kauplejalt, kes selliseid vormistusteenuseid ei osuta, et ta annaks tarbijale tolliprotseduuridega seoses sama üksikasjalikku teavet.

80. Kuigi ma olen nõus, et nendele kauplejatele sellise kohustuse panemine võib olla ebaproportsionaalne, ei vähenda see kauplejate olulist kohustust anda tarbijatele piisavat teavet osutatava teenuse põhiomaduste kohta, et võimaldada tarbijal teha teadlik tehinguotsus.

81. Selle kohustuse ulatuse hindamisel tuleb leida õige tasakaal kõrgetasemelise tarbijakaitse ja ettevõtja konkurentsivõime vahel.[22] Eeltoodut arvestades ei saa ühelt poolt kaupleja kohustus esitada teavet tollimaksude kohta olla nii lai, et see koormaks kauplejat ja tema ressursse ebaproportsionaalselt, ning teiselt poolt ei tohiks seda tõlgendada nii kitsalt, et see jätab tarbija ilma tarbijaõiguste direktiivi artikliga 1 tagatud kõrgest kaitsetasemest.

82. Neid kaalutlusi silmas pidades nõustun eelotsusetaotluse esitanud kohtuga, et on ebaproportsionaalne panna vedajale, kes ei osuta tollimaakleriteenust, kohustus uurida iga talle rahvusvahelise veo teostamiseks üleantava kauba eripära ja selle kauba veo suhtes eri riikides kohaldatavaid konkreetseid dokumendinõudeid. See kehtib eriti teatavate ettevõtjate – näiteks käesoleval juhul väikeettevõtjate – majanduskontekstis, kellel ei pruugi olla selliste päringute tegemiseks vajalikke ressursse.[23]

83. Tarbijakaitsedirektiivid, nagu tarbijakaitse õigusaktid, põhinevad siiski eeldusel, et tarbija on suhetes müüja või teenuste osutajaga suhteliselt nõrgemal läbirääkimispositsioonil ja omab vähem teavet.[24] Seega peab kaupleja esitama piisavalt teavet, et see tasakaalustamatus kõrvaldada ja võimaldada tarbijatel teha teadlik tehinguotsus.

84. Milline teabe tase oleks aga selle tasakaalustamatuse kõrvaldamiseks piisav?

85. Sellele küsimusele vastamiseks tuleb uurida, mis liiki dokumente võidakse tollimaksudega seoses nõuda.

86. Tollimaksude kohaldamise menetlusraamistik on ühtlustatud kogu Euroopa Liidus[25] ja lisaks kohustuslikule tollideklaratsioonile[26] on tolliprotseduuride üldised dokumendinõuded sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2015/2447.[27] Need hõlmavad tõendavaid dokumente veetava kauba tolliväärtuse[28] ja päritolu[29] kohta. Seega, kuigi liikmesriikidel on vabadus näha ette konkreetsetele nõuetele vastavad konkreetsed dokumendivormid,[30] on nende aluseks olevad tõendamisnõuded kogu liidus samad.

22 Vt selle kohta tarbijaõiguste direktiivi põhjendus 4.

23 Vt analoogia alusel 10. juuli 2019. aasta kohtuotsus Amazon EU (C-649/17, EU:C:2019:576, punkt 48).

24 Vt analoogia alusel 11. aprilli 2024. aasta kohtuotsus Air Europa Líneas Aéreas (C-173/23, EU:C:2024:295, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).

25 Vt selle kohta tolliseadustiku põhjendus 28.

26 Liidu tolliseadustiku artikkel 158.

27 Komisjoni 24. novembri 2015. aasta rakendusmäärus, millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik) teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT 2015, L 343, lk 558; edaspidi „määrus 2015/2447“).

28 Määruse 2015/2447 artikkel 145.

29 Määruse 2015/2447 artikkel 116.

30 Näiteks võivad liikmesriigid nõuda dokumentide tõlkimist. Vt selle kohta määruse 2015/2447 artikkel 116.

87. Seda arvesse võttes ja arvestades, et rahvusvahelisi veoteenuseid osutavatel kauplejatel on ekspertteadmised tolliprotseduure käsitlevate üldiste eeskirjade kohta, sealhulgas nende protseduuride jaoks vajalike dokumentide, näiteks kaupade väärtuse või päritolu tõendamise kohta, järeldub, et kauplejalt võib mõistlikult oodata, et ta annaks selleks, et tarbija saaks teha teadliku tehinguotsuse, tarbijale üldist teavet tõendavate dokumentide liikide kohta, mida tarbija võib olla kohustatud esitama kauplejale tolliprotseduuride läbiviimiseks, sõltumata sellest, kas kaupleja pakub tollimaakleriteenust või mitte.

88. Neil põhjustel ei leia ma, et tarbijaõiguste direktiivi artikli 5 lõike 1 punkti a saaks tõlgendada nii, et see kohustab kauplejaid, kes ei osuta kaupade rahvusvahelise veo lepingute raames tollimaakleriteenust, esitama iga kauba kohta üksikasjalikku teavet (näiteks loetelu) konkreetsete dokumentide kohta, mis tuleb konkreetsel piiril tollile esitada. Vastupidi, minu arvates nõutakse selle sättega lihtsalt, et kauplejad teavitaksid tarbijaid tõendavate dokumentide liikidest, mille tarbija peab esitama, see tähendab, et tarbija peab esitama dokumendid, mis tõendavad veetava kauba päritolu või väärtust, nimetamata aga selle eesmärgi täitmiseks vajalikke konkreetseid dokumente.

89. Võttes arvesse osutatava teenuse laadi, ei tohiks selle direktiivi artikli 5 lõike 1 punktis c sätestatud kaupleja kohustust teavitada tarbijat osutatava teenuse koguhinnast tõlgendada nii, et sellega pannakse kauplejale, kes osutab kaupade rahvusvahelise veo teenust, kuid mitte tollimaakleriteenust, kohustus esitada tarbijale üksikasjalik teave tollimaksude konkreetsete määrade ja summade kohta. Nimelt ei saa tollimaksude kulu mõistlikult pidada sellise teenuse hinna osaks, mis hõlmab üksnes kaubavedu ega hõlma tollimaakleriteenust.

90. Olen komisjoniga nõus, et tarbijaõiguste direktiivi artikli 5 lõike 1 punktis c sätestatud teavitamiskohustuse tõlgendamisel tuleb arvesse võtta kaupleja ja tarbija vahel sõlmitud lepingu laadi. Kui lepingus ei ole ette nähtud, et vedaja osutab tollimaakleriteenuseid, ei ole ta kohustatud andma tarbijale üksikasjalikku teavet kõnealuse kauba suhtes kohaldatava tollimaksu määra ja suuruse kohta.

91. See ei muuda aga niisuguse kaupleja kohustust teavitada tarbijat tarbijaõiguste direktiivi artikli 5 lõike 1 punkti a kohaselt sellest, et tollimaksu *võidakse* nõuda.

92. Seda silmas pidades peaksid kõnealused kauplejad pärast sellise teabe esitamist tarbijale ette nägema, et kui tollimaksud muutuvad piiril sissenõutavaks kas veetava kauba laadi või tarbija esitatud ebatäpsete või ebapiisavate dokumentide tõttu, tasub kaupleja tollimaksud tarbija eest ja tarbija peab need pärast kauba kättesaamist kauplejale hüvitama. Niisugust teavet võimalike tulevaste kulude kohta võib mõistlikult pidada oluliseks teabeks, mida tarbija vajab teadliku tehinguotsuse tegemiseks.

93. Eeltoodut arvesse võttes leian, et tarbijaõiguste direktiivi artikli 5 lõike 1 punkte a ja c tuleb tõlgendada nii, et kaupleja, kes osutab kaupade rahvusvahelise veo teenust, kuid mitte tollimaakleriteenust, peab tarbijat enne lepingu sõlmimist teavitama sellest, et veetavate kaupade suhtes võidakse kohaldada tollimakse ja et tarbija on kohustatud hüvitama kauplejale võimalikud tollimaksud, mille kaupleja on tasunud tarbija eest. Kaupleja võib selle kohustuse täitmiseks esitada tarbijale üldise teabe tolliprotseduuride jaoks nõutavate tõendavate dokumentide liikide kohta, kuid ta ei ole kohustatud esitama üksikasjalikku teavet ei tolliformaalsuste täitmiseks nõutavate konkreetsete dokumentide ega selliste tollimaksude määrade ja summade kohta.

94. Kui kohaldada eespool esitatud järeldusi põhikohtuasja asjaolude suhtes, ei tundu käesolevas kohtuasjas olevat vaidlust selles, et hageja ja kostja vahel sõlmitud leping ei hõlmanud tollimaakleriteenust. Samuti ei ole vaidlustatud, et kostja (kaupleja) ei esitanud hagejale (tarbijale) üksikasjalikku teavet tolliprotseduuride ja kohaldatavate tollimaksumäärade kohta.

95. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on hinnata, kas kostja jättis hagejale esitamata asjakohase teabe võimalike tolliprotseduuride kohta ning seega rikkus tarbijaõiguste direktiivi artiklist 5 tulenevat lepingueelset teavitamiskohustust, rikkumise ulatust ja selle rikkumise tagajärgi kõnealusele lepingule.

IV. Ettepanek

96. Eelnevate kaalutluste põhjal teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Lietuvos Aukščiausiasis Teismase (Leedu kõrgeim kohus) eelotsuse küsimustele järgmiselt:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiivi 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (edaspidi „tarbijaõiguste direktiiv“) artikli 5 lõike 1 punkti a tuleb osas, milles selle sättega kohustatakse kauplejat andma tarbijale teavet teenuste omaduste kohta, tõlgendada nii, et tarbijale rahvusvahelist veoteenust osutav kaupleja on kohustatud enne lepingu sõlmimist teavitama tarbijat sellest, et veetava kauba suhtes *võidakse* kohaldada tollimakse. Selle kohustusega nõutakse kauplejatelt, et nad teavitaksid tarbijat sellest, kas kõnealuse lepingu raames pakutakse tollimaakleriteenust või mitte, ja seega, kas tolliformaalsuste täitmiseks vajalike dokumentide eest vastutab kaupleja või tarbija.

Kaupade rahvusvahelise veo lepingute puhul, mis *hõlmavad* tollimaakleriteenust, tuleb tarbijaõiguste direktiivi artikli 5 lõike 1 punkte a ja c tõlgendada nii, et need kohustavad kauplejat esitama tarbijale üksikasjaliku teabe konkreetsete tolliformaalsuste jaoks vajalike dokumentide kohta ning üksikasjaliku teabe tollimaksude konkreetsete määrade ja summade kohta, sealhulgas teabe üldiste tegurite kohta, mis võivad mõjutada osutatava teenuse koguhinda.

Kaupade rahvusvahelise veo lepingute puhul, mis *ei hõlma* tollimaakleriteenust, tuleb tarbijaõiguste direktiivi artikli 5 lõike 1 punkte a ja c tõlgendada nii, et need kohustavad kauplejat teavitama tarbijat kohustusest hüvitada kauplejale tarbija eest tasutud võimalikud tollimaksud. See kaupleja peaks esitama tarbijale üldise teabe tolliprotseduuride jaoks nõutavate tõendavate dokumentide liikide kohta, kuid ta ei ole kohustatud esitama ei üksikasjalikku teavet tolliformaalsuste täitmiseks nõutavate konkreetsete dokumentide ega selliste tollimaksude määrade ja summade kohta.